

ságra int. A forradalomban a szegény-paraszságot a munkásságnak maga mellé kell állítani, mert ellenkező esetben könnyen veszélybe jut a forradalom ügye. Ez egyébként a leninizmus egyik alapvető tana, amelynek történelmi hátterére mutat rá Vírta.

Regényében a realista ábrázolás módszerét alkalmazza Vírta, az ember belső világának és a tények objektív világának kölcsönhatásából vezeti le a konfliktusokat, amelyek azután vezetnek tovább a cselekményt és a hőskéket.

Pjotr Sztorozsev alakja a legélesebb, az ő szenvedéseit, összeomlását rajzolja Vírta. Vírta könyve az életet adja és a történelem egyik legjellemzőbb vonását az ember szempontjából legjellemzőbb vonását dokumentálja egészen kiélezve két testvérben szembeállítva. Az életnek megvannak az egymást dialektikusan kiegészítő derűsen optimista és komoran tragikus oldalai. Mind a kettő maga mélységesen emberi. Az eszmékért lelkesedő emberek ilyen úton járnak, harcolnak és pusztulnak el, hogy utánuk kisaradjon „a szerelmes, áldott élet”.

A regény lehet tanulmány is a fiatal magyar realista művészet számára. Szenvédélyesen kell csüngni a valóságon, szinte ki kell tapogatni annak minden ínyét és be kell vinni a regénybe azt a lendületet, amellyel a derűs, magabizó élet túlnő a pusztulás ragédiáján.

VISONTAY ERNŐ

REMÉNYI BÉLA: ÉVEK HULLÁMAIN. (Versek. Budapest, Szfv. Ir. Intézet.)

A versek egyike-másika alatt dátum van, — a legrégebb visszanyúlik 1942-re. Ez is indokolja, hogy miért adott ez a tehetségesen induló költő kötetének ilyen címet: Évek hullámain. Számára a költői hang megtalálásának kora abba az időbe esik, amikor még a költők legnagyobb részének lelki habitusát a bizonytalanságérzés adta meg. Az új eseményeket hozó éveknek kellett jönniök, hogy lassan rátaláljon arra az önmagára, amely nem a társadalomtól elszigetelten egy idegen világban él, hanem vállalja a közösséget és küzd érte. Ezért is hat néha a kötet úgy, mint egy napió, versesnapló, vagy mint egy fának névekvő égvgyűrűi, melyekre mintegy fel van jegyezve az elmúlt inséges évek jelképes élménysorozata.

A körülbelül harminc verset magá-

banfoglaló kis kötet mögött mint költői mester, főként József Attila sugalmazó ereje áll. Mindez természetesen nem közvetlen hatásban nyilvánul meg, hanem sokkal inkább a témaválasztás, hangleütés, formakezelés dolgában s általában a lírai élmények hangvitelében és versé építésében. Jellemző rá különösen, hogy József Attila két arca közül — az egyik az önmagába süppedt köllő, a másik a megtalált igazság bátorszavú harcosa, — fokozatosan hogyan halványodik el benne az első és hogyan erősödik a második, amikor a közösségért szól és mindnyájunk örömének, problémáinak adott hangot.

Reményi Béla kötete, mint újabban számos fiatal költő megnyilvánulása, szintén példája a céltalan egzisztencializmus és az azzal együtt járó bonyolult formanyelv felszámolásának. Ő is, mint a fiatal költők annyian, megtalálta költeményeiben az élet új ritmusát, ködvárak helyett valóságos talajt és biztonságos életérzést.

CSABAI ZOLTÁN

PETER JILEMNICKI: TÖRETTEN FÖLD. (Szikra.)

A cseh író magyarul most megjelent könyve egy szlovákiai parasztlíu sorsán az egész masaryki demokrácia keresztmetszetét tárja az olvasó elé. A könyv hőse a sziléziai ipravidek egyik gyárában napszámos, de hazajár falujába ünnepekre, meg mikor munka nélkül van. A gyárban öntudatos kommunista lesz, ettől kezdve másként áll előtte a falu élete is. Látja a pap, bíró s a nagygazdák szövettségét, a jobboldali szociáldemokraták hazug demagógiáját. A parasztlak pedig, amíg keményen és eredmény nélkül dolgoznak, csak szenvedik, érzik az elnyomást, tenni ellene nem tudnak, mert nincs világos céljuk. Ilyen volt a regényhős is, de a gyár megváltoztatja és mikor hazatér, utat tud mutatni a parasztlaknak, akiket a gazdasági válság miatt végrehajtott zaklatnak. Sikerül tüntetést rendezni a járási hivatal ellen, de börtönbe kerül, ahol még csak tisztábban látja, hogy helyes volt, amit tett.

KÖVÉR LAJOS

JÓCSIK LAJOS: A FEKETE KECSKE. (Új Idők.)

Ha leegyszerűsítve akarnánk szemlélni Jócsik Lajos regényének mondani-valóját, azt mondhatnánk, hogy a sze-